

VELENJČAN, KI JE ŽE 40 LET ŠE KAKO DEJAVEN V PLANINSKIH VRSTAH

GORA JE SREČA, JE LJUBEZEN

JULIJANA HOČEVAR

Star je 73 let. Življenje mu ni prizanašalo; dajalo mu je in jemalo. Naredilo ga je človeka, kakršnega ne srečamo zelo pogosto. Njegove odlike so delavnost, skromnost, strpnost in močan čut do sočloveka. Vse to je kazal pri svojih delovnih tovariših, kolegih ter planinskih sodelavcih in prijateljih. Trdo delo je zahtevalo celega človeka. Življenje pa je bogatil tudi s tem, da je začel zahajati v gore, sam ali s prijatelji. Rad je odkrival in še odkriva neznane lepote vršacev in dolin. Najbolj je bil vedno srečen v hribih. Zelo rad se spominja vsega lepega, kar je doživel s planinci. Nerad pa govori o svojem delu pri PD, čeprav je tudi on veliko prispeval k razvoju planinstva v Šaleški dolini oziroma Velenju, saj je pomagal zaznamovati jubileje, kot so 40 let Koče na Paškem Kozjaku, 25 let Šaleške planinske poti, 50 let PD Velenje in 25 let planinskih plesov.

To je **Stane Jamnikar**.

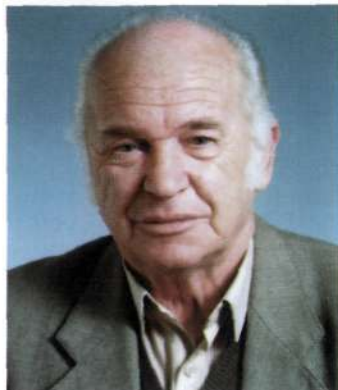
– *Kako se spominjate Paškega Kozjaka?*

Prijazen in skromen, kot ga poznamo, se vrne v pripovedovanje 40 let nazaj. Že je na Paškem Kozjaku in govori o delu, ki so ga velenjski planinci z njim vred morali opraviti na koči in v okolici.

»Kočo, ki je bila zgrajena na pogorišču lovske koče, smo pozidali, razširili, nadgradili, zamenjali streho, uredili centralno ogrevanje, napeljali vodovod, elektrificirali in poskrbeli za notranjo opremo. Na novo smo pozidali tudi gospodarsko poslopje ter poskrbeli za primerno ureditev okolice. Za vse to je bilo potrebno žrtvovati veliko prostega časa. Toda vse smo zmogli, ker smo tako hoteli. Če sem le mogel, sem bil pri vseh delih zraven oziroma med organizatorji. Ker društvo ni imelo denarja, smo delali prostovoljno in odpreti je bilo treba marsikatera vrata, če si le hotel, da je v društveno blagajno padel kakšen dinar. PD Velenje je Paškemu Kozjaku pomagalo napredovati, saj smo pomagali tja pripeljati cesto, elektriko in telefon. Vesel sem, če se planinci, ki pridejo na Paški Kozjak, dobro počutijo, in še posebej, da je dom v dobrih, podjetnih in strokovnih rokah in da so gostinske storitve kvalitetne.«

– *Kaj pa Šaleška planinska pot?*

»Naša pot je že praznovala 25-letnico. Odprli smo jo leta 1974, da bi Velenjčanom približali obrobje Šaleške doline in morda kasneje privabili še planince od drugod. Ob približno 140 kilometrih poti smo predvideli 21 kontrolnih točk. Odločili smo se, da bodo te na kmetijah oziroma gostiščih. Z vsemi se je bilo potrebno o tem pogovoriti. To delo je zahtevalo veliko časa, zaupano pa je bilo meni. Tudi trasiral sem pot z nekaj planinci. Lahko rečem, da sem imel srečno roko pri izbiri KT, kar se je oziroma se kaže še po 25 letih. Vpisne knjige, ki kažejo tudi po več tisoč obiskovalcev letno, povedo vse. O Šaleški planinski poti je **prof. Ževartova** napisala Vodnik, ki predstavlja vir informacij o poti in o

Stane Jamnikar

znamenitostih ob njej. Do danes jo je v celoti prehodilo več kot 2000 planincev iz domovine in tujine.

Za gospodarje KT Šaleške planinske poti sem pomagal organizirati in voditi 17 izletov po Sloveniji, šli pa smo tudi na Hrvaško. Vseh izletov se radi spominjajo prav vsi.

Ker sem več kot 20 let urejal in markiral ŠPP, sem se srečeval z gospodarji točk in zato imam med njimi iskrene prijatelje. Tudi skrbniki žigov so prispevali s svojo prijaznostjo, da je ŠPP dobro obiskana.«

– *In 50 let PD Velenje?*

Pokaže mi planinsko izkaznico iz leta 1950 in nadaljuje:

»Vseskozi sem član PD. Hotel sem s svojim delom pomagati v društvu, kjer sem le mogel. Najprej sem se vključil v organiziranje in vodenje izletov. Do danes sem jih vodil več kot 130, pa še 20 planinskih izletov v neznano in 10 silvestrovanih planincev. Od leta 1962 sem bil član upravnega odbora. Kot predsednik propagandne komisije sem si prizadeval zlasti za povečanje članstva, ustanavljanje planinskih sekcij po KS in podjetjih (ustanovljenih je bilo 8), organizacijo planinskih plesov, ustanovitev fotosekcije, pripravo planinskih razstav in predavanj, za propagando v dnevnem časopisu in Radiu Velenje (eno leto nasveti za sobotne in nedeljske izlete). Pomagal sem pri zbiranju gradiva in uredništvu Biltena ob 30-letnici in Biltenu ob 40-letnici PD. Bil sem eno leto predsednik društva. Skupaj s sodelavcema **Ojsterškom** in **Fickom** smo poskrbeli, da je društvo ob 30-letnici dobilo svoj društveni prapor, na katerega smo bili vsi ponosni. Nosilni drog krasijo žeblički v obliki lipovega lista, bogati pa ga tudi osem trakov. Za vse je bilo potrebno obiskati mnoge planinske prijatelje, za kar je bilo treba veliko časa. Pred nekaj leti sem dvakrat organiziral kulturno zabavno prireditev »Paški Kozjak poje in igra« – poudarek je bil tudi na kmečkih običajih in kulinariki. Nastopajoči so bili domačini. Prireditev pri koči je vsako leto obiskalo po več kot 1000 ljudi. Osem let sem vodil tudi planinsko pisarno.«

– Ali ste pri vsem tem delu pri društvu še zase našli čas za hribe?

»Z veseljem pokažem dnevnike prehojenih transverzal in poti ter številne značke. Tudi sam oz. skupaj s svojo življenjsko sopotnico sva prehodila veliko hribov, gorā in transverzal.

Zame je najlepša od transverzal Slovenska. Prehodil sem jo trikrat. Prehodil sem še Šaleško velikokrat, Pomursko in Zasavsko dvakrat, Badjurovo planinsko pot, Planinsko pot XIV. divizije, Pot kurirjev in vezistov, Samoborsko... Bil sem tudi 10-krat na zimskem pohodu na Stolu. Poleg teh poti sem ubiral planinske poti še po drugih slovenskih in hrvaških gorah, seveda ne sam. Najlepši zame pa je še vedno Mangrt; nanj sem se povzpel kar 11-krat.

Zdaj obiskujem oz. obiskujeva nižje hribe in raziskujeva lepe koticke po Sloveniji. Rad obujam spomine ob fotografijah, ki jih je kar nekaj albumov, ter značkah. V zbirki jih je kar 320. Planinski ponos pa predstavlja moj klobuk, na katerem je kar 200 značk.«

– Za delo v društvu ste gotovo dobili kakšno priznanje?

»Delo v društvu je prostovoljno in zahteva veliko, veliko časa, zato je plačilo uspeh društva. Dobil sem pa vsa možna društvena priznanja, in sicer srebrno in zlato značko PZ Slovenije, najvišje, zlato priznanje PZ Jugoslavije in Knafeljevo diplomu za markiranje. To je vse za več kot 30-letno aktivno delo v PD Velenje.«

– Letos praznujete tudi 25-letnico planinskega plesa?

»V društvu smo si vedno prizadevali zbuditi med planinci družabnost in vnesti v naše vrste tudi razvedrilne

priditve. To so bila skupna silvestrovanja, praznovanje 8. marca in izleti in neznano ter planinski ples, ki ima tudi že dolgo tradicijo. Vse te prireditve so od organizatorja zahtevale veliko časa, iznajdljivosti in dela ter idej. Planinski ples je prinesel v društveno blagajno vedno tudi nekaj denarja, ki je pri tako razvejani dejavnosti, kot je v Velenju, še kako prav prišel.

Leta 1977 smo organizirali 1. planinski ples. Še največkrat nato je bil v Nami, potem pa v Klubu, Vinski gori, Topolšici, Beli dvorani... Letos je bil 25., jubilejni, v Rdeči dvorani v Velenju 20. januarja. Goste so zabavali Vagabundi in pevka **Natalija Verboten**.

Za vse plesje je vedno skrbela propagandna komisija z zunanjimi sodelavci. Delalo je vedno po 20 ali več planincev, 15 plesov sem skupaj s sodelavci organiziral in pripravil z veseljem. Sami smo pripravljali tudi kulturno-zabavni program, zato je bilo potrebno veliko časa. Voditelj plesov je bil najdalj **Andi Šilc**, kar 12 let. Poiskati je bilo potrebno tudi sponzorje, ki so nam pomagali, da smo plesje vedno uspešno izpeljali v veselje gostov in korist društvene blagajne.

Lepo je, da se tradicija nadaljuje,« še doda; »in da bi pridobljena finančna sredstva še pomagala pri obogatitvi planinskih dejavnosti.«

– Kaj menite o planinskem društvu danes?

»Vesel sem, da je planinstvo v Velenju preraslo v pravo gibanje in da zajema prav vse, od najmlajših in vrtcih do starejših ljudi.

Pa še to: da bi se vedno vsi izletniki vrnili domov, in to bogatejši za lepote, ki jih lahko dajo samo gore.«

OBČINSKI SKLEP, DA MOLIČKO PLANINO RAZGLASIJO ZA KULTURNI SPOMENIK

FRAN KOCBEK IN NJEGOVA DEDIŠČINA

FRANC ZABUKOŠEK

Znano je, da je **Fran Kocbek** ustanovil Savinjsko podružnico SPD in da je bil pobudnik za uveljavljanje slovenskega planinstva v Savinjskih Alpah.

Manj znano je, da je bil rojen 26. januarja 1863 na Lockem vrhu v Trotkovem, ki spada v Slovenske gorice – sedaj je to občina Benedikt. Bil je sin zavedne viničarske družine. Šolal se je v Negovi, Gornji Radgoni in Mariboru. Otroštvo je živel v krajih slovensko zavednih ljudi, saj ni naključje, da je bil leta 1868 v Ljutomeru 1. tabor v podporo Zedinjene Slovenije in uveljavljanja slovensčine v uradih in šolah. Verjetno je bil na taboru tudi 5-letni Fran Kocbek.

Tako ni naključje, da je Fran Kocbek postal učitelj in je tako nadaljeval taborsko gibanje v praksi, ko je učil in vzgajal odrasle in mladino. Kot učitelj je prišel v Savinjsko dolino, najprej v Žalec, nato v Rečico ob Savinji in končno v Gornji Grad, kjer si je ustvaril družino s šestimi otroki.

Čeprav je bil rojen v okolju vinorodnih gričev, so ga kot učitelja in rodoljuba zvabile skalne gore, ki so se kazale

na obzorju Savinjske doline. Kot učitelj je verjetno poznal tudi delo **A. M. Slomška** in njegovo pesnitev »Slovo Solčavskim planinam«, kjer je zapisal: »Košata Rada, visoka Ojstrica, gorjata Rinka in zobata Olševa! Povzdigajte Slovincem bistre glave, naj bodo vrli sinji Slave!«

Tako ni po naključju ob ustanovitvi SPD postal sodelavec **Jakoba Aljaža** in pobudnik za ustanovitev Savinjske podružnice SPD. To je ustanovil že 20. avgusta 1893 v Gornjem Gradu in jo vodil 34 let, do leta 1927, ko je odstopil in prepustil vodstvo Celjanom.

Najpomembnejše njegovo delo je bila izgradnja prve slovenske kočje v Grintovcih, na Molički planini, in velik shod slovenskih gornikov-planincev 16. avgusta 1894 ob odprtju kočje. K temu je dodal v naslednjih štirih letih še nadelano slovensko pot na Ojstrico po vzhodnem grebenu in takoj pod njo kapelico svetih bratov Cirila in Metoda, ki jo je 5. septembra 1898 blagoslovil Jakob Aljaž.

S tem dejanjem je potrdil slovensko samobitnost in slovensko identiteto, ki je gorniško-planinska in katoliška. 109